

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

Verslag plenaire deel bijeenkomst Samenspel in beweging

28 november 2017

Opening

Kees Fortuin, De Nieuwe Jutter:

- gemeenschap centraal. Kijken wat je zelf kunt realiseren (met de gemeenschap, de lokale mensen en lokale bronnen). ABCD Glas Halfvol.
- organisch/via via en niet partners zoeken
- eigenheid behouden en voornamelijk bezig met de eigen leefwereld
- slim gebruikmaken van right to challenge en andere geldstromen voor de levering van bepaalde diensten/activiteiten zoals de Ouderensoos

Nodig:

1. Oplossing voor gefragmenteerde en ingewikkelde overheidsbeleid dat de gemeenschap niet dient. Het moet makkelijker worden en kanteling naar gemeenschap.
2. En investeren in tussenlaag. Mensen die niet perse opgeleid zijn om te besturen maar wel gericht zij op gemeenschap de mogelijkheid geven om te leren besturen. Anders wordt de tweedeling alleen maar groter.

Marius Buiting, NVTZ:

- Governance is “stuurmanskunst” en toedeling van verantwoordelijkheden
- Verschuiving in samenleving gaande van doorgeslagen geïndividualiseerde en verstatelijkte collectieve voorzieningen naar lokaal samenlevingsspel. Verschuiving vindt sinds 2000 plaats.
- Bewonersinitiatieven wijzen de nieuwe weg.
- Van oude krachten naar nieuwe krachtenveld
- Onderliggende patronen:
 - o Samenleving is nooit weggeweest. Neemt wel nieuwe gedaante en vormen en er is herstel nodig.
 - o Buurt is de nieuwe zuil
 - o Om maatschappelijke vraagstukken op te lossen hebben we de nieuwe vormen van collectiviteit/samenleving (voor elkaar zorgen, delen, minder consumeren, meer geluk) nodig.
- Dit gaat niet vanzelf. Moet in geïnvesteerd worden. Vraagt om nieuwe dynamieken en nieuw vormen van spelregels, gedrag, taal, sturingsmechanismen Enz.

Afsluiting

Pleinair o.l.v. Stef Herberg: **Wat heeft het mij opgeleverd? Wat neem ik mee?**

- **Burgerperspectief (inwoner)**

- In gesprek blijven (met de gemeente voor een locatie)
- Wij moeten aar meervoudige coöperatie toe: niet alleen burgers maar samen met andere partijen in een wijk, voor de wijk: gemeente, welzijn, bedrijven. Samen maatschappelijke doelen formuleren, samen zoeken naar financiering.
- Lokaal samenspel is een breder concept dan burgerinitiatief. Het gaat om het benutten van alle talenten van de wijk, niet alleen die van de inwoners.
- Wie heeft de lead eigenlijk? Vanuit de beste bedoelingen worden erg vaak bovenop de burgerinitiatieven geopereerd.

- **Wmo-Raden/ adviesraden perspectief**

- De verbinding ontbreekt nog. Elkaar beter leren kennen: dan zie je dat heel veel gebeurt. Alleen de contacten zijn er niet genoeg.
- Als intermediair optreden door bijvoorbeeld met een ongevraagde advies de start van een coöperatie ondersteunen.
- Faciliteren, niet te veel opleggen (dat remt).
- De politieke omgeving speelt een rol om de ambtenaren te betrekken (te brengen naar) op de 'Janssen'.

- **Gemeenteperspectief**

- Veel zendingswerk te doen om het woord 'burger' uit het verhaal te halen. Je bent burger in relatie tot de overheid. Maar je bent ook vooral moeder, vader, jongeren enz. Bewoners is een prima term.
- Vooral blijven samenwerken met burgerinitiatieven. Faciliteren.
- Maatschappelijke doelstellingen realiseren via welzijnsinstellingen en andere manieren...
- Banken zijn ook een partij... de gemeente is niet de enige partij in het spel.

- **Zorg- en welzijnsinstellingen perspectief**

- Weinig zorgaanbieders aanwezig bij deze bijeenkomst. Dit is een signaal.
- Samenspel: daar draait het allemaal om - elkaar vinden kennen, en de goede dingen met elkaar doen. Samenspel opzoeken.
- Zorgaanbieders treden te weinig naar buiten toe. Zij hebben een te weinig actieve houding, zij kunnen meer betekenen in de wijk.
- Veel paletten, heel diverse wat in de wijk gebeurt. Heel veel losse bewoners nemen initiatief. We moeten ze op zoeken om ze te ondersteunen. Daar worden ze gelukkig van. Samen een gezamenlijke taal, gesprek ontwikkelen, met al en in deze communities waar zitten ook ondernemers, enz.

- **Zorgverzekeraars perspectief**

- Indruk dat in de wet en regelgeving niet de belangrijkste weerbaarheid ligt. Dat weerbaarheid ligt veel meer in de belangen van de partijen.
- Ondanks de beperkingen van de wet willen de zorgverzekeraars wel zoeken naar de nodige verbindingen in het sociaal domein.

- **Banken perspectief**

- Banken willen ook graag een maatschappelijke doel dienen, vanuit hun maatschappelijk karakter, verbinden tussen de mensen. Dat is wel iets anders dan de beeldvorming van banken als van formele instellingen.
- Doorontwikkelen in de wijk: lokaal, daar is kennis en kunde nodig. Het bedrijfsleven zou een partij kunnen zijn.

- **Hogescholen perspectief**

- Zij leiden de professionals van de toekomst op. De zaken niet te veel afbakenen. Bijvoorbeeld dat het een 'burger' of een 'burgerinitiatief' is. De kunst is de ingang van de gemeenschap zeer centraal te stellen.

- **Ministeries perspectief**

- De regels volgen de partijen. Wacht niet op grote landelijke regels, ga aan de slag in je eigen praktijk.

Afronding bijeenkomst met Agenda van de komende tijd

Jitske Tiemersma (Omzien naar elkaar)

Vervolg deze bijeenkomst:

- Iedereen krijgt de uitgewerkte verslagen van de tafels. Graag toevoegingen en correcties tijdig terugsturen naar initiatiefgroep.
- Output van de bijeenkomst is onderdeel van de landelijke verkenningstocht van NLZVE
- Doe mee: Meld je aan voor de nieuwsbrief.

Provinciale DOE-agenda

- Doel is een duurzame samenwerking tot stand brengen tussen mensen die achter de gedachtegoed van samenspel burger/overheid staan. Opdat de beweging verder gebracht wordt.
- Partners: gemeenten, gemeentelijke partners, mensen die het zien zitten en leuk vinden samen om in een groep een versnelling te realiseren (Werken aan de bedoeling: waarom doen wij het?).
- Aanpak: Het gaat erom een kring te vormen van bewonersinitiatieven, organisaties, zzp'ers, kennisinstituten, die willen bijdragen en het vraagstuk verder brengen.

Kenmerken aanpak:

- Concrete projecten
- Gemeenschappen centraal
- Samen optrekken
- Kringen van koplopers

Daan de Bruijn (Movisie)

Regionale agenda met twee bijeenkomsten met VNG Utrecht, Omzien en Zorgbelang
Gelderland|Utrecht

- Bijeenkomst 1 is 13 december over cultureel omslag over als gemeente in het samenspel de rol op te pakken (samen met o.a. Vianen). Leren van elkaar (B&W, raad, griffier).
- Bijeenkomst 2 in januari 2018: ook met burgerinitiatieven met de brede gemeentelijke wereld.

Verslag Thematafels

Oogst thematafel 1: Structurele financiering en maatschappelijke waardering van initiatieven

Initiatief: Austerlitz Zorgt, Jan Smelik

Deelnemers:

Gemeente Woudenberg, R. Hilderink

Participatie platform Ronde Venen, Anique Jansen

Gemeente Bunnik, Katja van Staveren

NVTZ, Marius Buiting

NLZVE/Zorgbelang Gelderland | Utrecht: Imke Bardeel

Onderliggende vragen:

- a) Hoe kunnen de waarde en maatschappelijke opbrengst van initiatieven (output, impact) zichtbaar en meetbaar worden gemaakt? Hoe komen we tot financieringsmodellen waarmee initiatieven volhoudbaar worden? (De Nieuwe Jutter, Huiskamer van Odijk, Door Achterveld Voor Achterveld, Austerlitz Zorgt, Fort Vreeswijk)
- b) Hoe kan preventie worden gefinancierd? (DAVA, De Nieuwe Jutter, Fort Vreeswijk)
- c) Hoe komen we tot financieringsmodellen waarmee initiatieven volhoudbaar worden?
- d) Welke (tijdelijke en) structurele financieringsmodellen zijn er:
 - Dorpsondersteunersmodel/betaalde coördinatie (Austerlitz Zorgt, Kracht van Zuilen, Vitaal Dorp Everdingen)
 - WMO
 - PGB
 - WLZ
 - Right to Challenge
 - Activering
 - Participatie
 - tijdelijke subsidies
 - buurtbudgetten
 - fondsen
 - Leader/O-gen
 - eigen inkomsten/opbrengsten uit ledengelden of bijdragen voor activiteiten
 - crowdfunding
 - sponsoring (Burgerinitiatief Woudenberg).
- e) Toegang tot kapitaal en/of voorfinanciering nodig.
- f) Is dit genoeg of schiet dit tekort en zoeken we nieuwe vormen van maatschappelijke aandeelhouderschap?

Conclusies

- Het gaat vooral om **duurzaam organiseren**
- Daarvoor nodig:
 - Brengplein (ipv haalplein, bij halen is het ieder voor zich, bij brengen kijk je wat ieder kan bijdragen)
 - Delen – uitruilen van diensten
 - Synergie
- Er zijn verschillende financieringsmodellen nodig,

- Van de drie publieke waarden: Legitimiteit, Rendement en Betrokkenheid, is er vooral aandacht voor de eerste twee. Betrokkenheid, gaat ook over de meerwaarde van lokale initiatieven, krijgt vaak veel minder aandacht, weegt minder zwaar. Gelijke monniken, gelijke kappen past niet bij initiatieven, die juist aansluiten bij wat er nodig is en past bij de wijk of het dorp. Het is altijd maatwerk.
- Vernieuwing lokale democratie:
 - Ook de politiek is zich opnieuw aan het uitvinden.
 - Voor anders denken zijn ook andere mensen nodig: betrek jongeren
 - Er is niet één manier, één werkwijze, het gaat om een proces van continu opnieuw uitvinden
- Mogelijke oplossingen:
 - Meervoudige coöperaties (van bewoners samen met gemeente, welzijn, andere lokale organisaties, zoals het dorpshuis of de ouderenbond, bedrijven, etc.), die lokaal samenspel opnieuw vorm geven.
 - Maatschappelijke bank: een fonds, samengesteld uit de tegoeden van slapende bankrekeningen en donaties van bedrijven, loterijen en goede doelen. In Engeland zijn er goede ervaringen mee. Andere optie: de gemeente draagt een klein bedrag per inwoner bij, waarmee initiatieven gefinancierd kunnen worden. Terug naar de bedoeling: zo was ons belastingstelsel oorspronkelijk opgezet.
 - Meervoudige (of pizza)financiering: bijvoorbeeld een derde via vrijwillige inzet, een derde uit contributies of andere eigen financiering, een derde overheidsfinanciering. Zo zijn initiatieven niet volledig afhankelijk van de overheid.

Oogst thematafel 2: Iedereen doet mee, inclusieve wijk/dorp

Twee hoofdvragen

1. Wat zijn/is wensen, ambitie, belang door verschillende partijen aan tafel t.a.v. dit thema? Initiatieven brengen hun belangrijkste punt in per thema. Dat kunnen wij aanvullen per tafel op basis van de uitkomsten van de verkennertocht. Circa 20 minuten.
2. Wie of wat nodig doen om wensen, ambities verder te brengen waar te maken (1) versterken wat versterkt kan worden (2), belemmeringen opheffen. Zelf, regionaal, landelijk. Circa 30 minuten
3. Conclusies. Circa 10 minuten. Conclusies trekken. Wat is er nodig, waar liggen kansen, waar wil je aan meedoen. Laatste input voor landelijke en regionale actie-agenda.

Onderliggende vragen:

- a) Hoe bereik je iedereen in de wijk of het dorp? Op zoek naar verbreding, verbinding en inclusie. Deze vragen spelen bij initiatieven en gemeenten. Bijv ook: hoe zetten we mensen met een beperking in ten behoeve van de buurt?
- b) Talenten uit de leefwereld benutten. Hoe doe je dat? ABCD
- c) Hoe bepaal je zo goed mogelijk de behoefte in het dorp/de wijk? (Zegveld Zorgt, Amerongen)
- d) Emancipatie van bewoners, van gemeente ambtenaren, bestuurders en raadsleden, van andere organisaties. Hoe kunnen we de kanteling begeleiden naar lokaal eigenaarschap en zeggenschap? Andere oriëntaties ten aanzien van verantwoordelijkheid en eigenaarschap.
- e) Volhoudbaarheid van initiatieven: wat is daarin het belangrijkste?

Antwoorden/ Conclusies

- Vanuit gemis ontstaan kansen en ontstaat ruimte voor (eigen) initiatieven. Bv met het verdwijnen van de bus gaan inwoners elkaar vervoeren.
- "Verzin een excuus om aan te bellen", leidt tot persoonlijk contact en inzicht in de behoeften.
- Creëer rituelen, vier deze samen en laat deze tradities worden bv een jaarlijks dans feest in de wijk. Zo worden mensen bij elkaar gebracht.
- Accepteer dat er verschillen zijn in en tussen wijken. Wat in de ene wijk werkt, werkt niet automatisch in de andere wijk. In die andere wijk gaat men ipv dansen liever rappen. Aanwezig talent kan hierbij leidend zijn
- Ook binnen een wijk bestaan verschillen, kom daarom tot verschillende rituelen de ene inwoner voelt zich aangetrokken tot (heeft talent voor) ritueel 1 en de ander tot ritueel 2.
- Een ondersteunende gemeente:
 - Faciliteer ideeën van inwoners
 - Biedt een vast contactpersoon
 - Ben een gelijkwaardige partner
 - Geef vertrouwen aan inwoners

Oogst thematafel 3: Doorontwikkelen/uitbouwen/verbreden van initiatief. Van ontmoeten naar onder meer: zorgen voor; plek/wonen naar samenwerking met VGZ/GGZ, levensloopbestendige wijk

Pitch door: Monique de Beer van Fort Vreeswijk; verhaal uit de praktijk

Ze beschikken over een goede plek in Vreeswijk, ze hebben 150 vrijwilligers, mensen uit de wijk weten hen goed te vinden. Wens voor doorontwikkeling: we willen ook dat andere mensen uit de wijk bij ons terecht kunnen (waaronder ouderen).

Achterliggende vragen:

1. Voor de continuïteit hebben we een of twee betaalde krachten/coördinatoren nodig (Zegveld Zorgt, Austerlitz Zorgt, Kracht van Zuilen, Fort Vreeswijk)
2. Volgende stap in de ontwikkeling. Hoe creëren en realiseren we deze stappen zoals:
 - a. (tijdelijke) zorgwoningen/zorghotel (Vitaal Dorp Everdingen, Fort Vreeswijk, Austerlitz Zorgt)
 - b. plek in het dorp/wijk (Wakkere Akker, Broedplaats Achterveld door DAVA)
 - c. levensloopbestendig(e) dorp/wijk (LWW, Austerlitz Zorgt, Dorpsbelang Westbroek)
 - d. WMO loket worden (Dorpshuis Ons Genoegen Nieuwer ter Aar)
 - e. Structurele financiering voor Burennetwerk en samenwerking informele en formele welzijn- en zorgdiensten in de wijk (Kracht van Zuilen)
 - f. Positieve gezondheid en verbinden formele en informele dienstverlening (Kracht van Zuilen)
 - g. Een betere mix van verschillende generaties (Fort Vreeswijk)
 - h. Beter bereik van eenzame ouderen (Fort Vreeswijk)
 - i. Verder uitbouwen van de dagvoorziening (Fort Vreeswijk)
 - j. Projecten die organische verbindingen tussen zorg, werk/bezigheid en natuur realiseren
 - k. inclusieve woongemeenschappen: (Azarias Buurtontwikkeling, EvenBuurten) enz.
3. Hoe creëren we experimenteerruimte en/of een beweging hiervoor?

Wat is jouw ambitie, wens of belang m.b.t. doorontwikkeling?

Fort Vreeswijk: Iedereen in de wijk kan hier blijven wonen

De Wakkere Akker: Om zien naar elkaar in de wijk

Zorginstelling uit Houten: integrale zorg met input van de burgers

Gemeente Zeist: iedereen doet mee

Regiobank: mensen verbinden en in contact brengen in dorpen en helpen.

WMO-raad: opkomen voor de minima & preventie, een sociale gemeente zijn

Wie is er nodig om deze ambities te vervullen?

- Gemeente als wegberijder, er moet een vast contactpersoon zijn, een plek faciliteren, kennis en netwerk delen.
- Woningbouwvereniging: faciliteren met gebouw
- Ondernemers als bv een bank die financiële kennis wil inzetten voor burgerinitiatief
- Kennisinstituut: goede voorbeelden delen en sterk netwerk

Wat is nodig om deze ambities te vervullen:

Meerwaarde van het initiatief inzichtelijk en zichtbaar maken. Daarvoor is een “tussenlaag” nodig die de bruggenbouwer kan zijn tussen bv initiatief en gemeente. Maar ook externe adviseurs die kunnen helpen, een wethouder die deuren opent, een gemeente die faciliteert.

Conclusie/kansen:

- Je moet, om te kunnen door ontwikkelen, uit je eigen systeem stappen en anderen moeten dat ook doen om jou echt verder te helpen.
- Mensen moeten bereid zijn om hun kennis en netwerken te delen met elkaar en elkaar verder te helpen.

Ogst thematafel 4: Wet- Regelgeving en samenwerking met gemeenten. Hoe kunnen we zaken beter regelen zodat het voor bewonersinitiatieven gemakkelijker wordt?

Pitch door Kees Fortuin, De Nieuwe Jutter. Slim omgaan met wet- en regelgeving. Right to Challenge

- a. Onderhandelingspositie als het gaat om verhuur (Fort Vreeswijk)
- b. Juridische structuur: we moeten belasting betalen als bewonerscoöperatie (Zegveld Zorgt)
- c. Bouwen en verbouwen; bestemmingen, vergunningen (DAVA)
- d. Welke kansen biedt Right to Challenge en de omgevingswet? (De Nieuwe Jutter)
- e. Aansprakelijkheid
- f. Vrijwilligers en uitkering

Deelnemers aan tafel:

Jeroen Crasborn (Zilveren Kruis, directieadviseur)

Maarten Schallenberg (Min. VWS, beleidsambtenaar)

Kees Fortuin, (Initiatief De Nieuwe Jutter, ZZP'er)

Nelleke Dumoulin (Initiatief buurtbestuurt, nieuwendland/WIJatelier)

Nanneke van der Heijden (gemeente Rhenen Sociaal domein, bureau SMEE)

Wietske (gemeente Rotterdam/stage gemeente afd. wijken Utrecht)

Wilma Buck (St. Omzien, bestuurder)

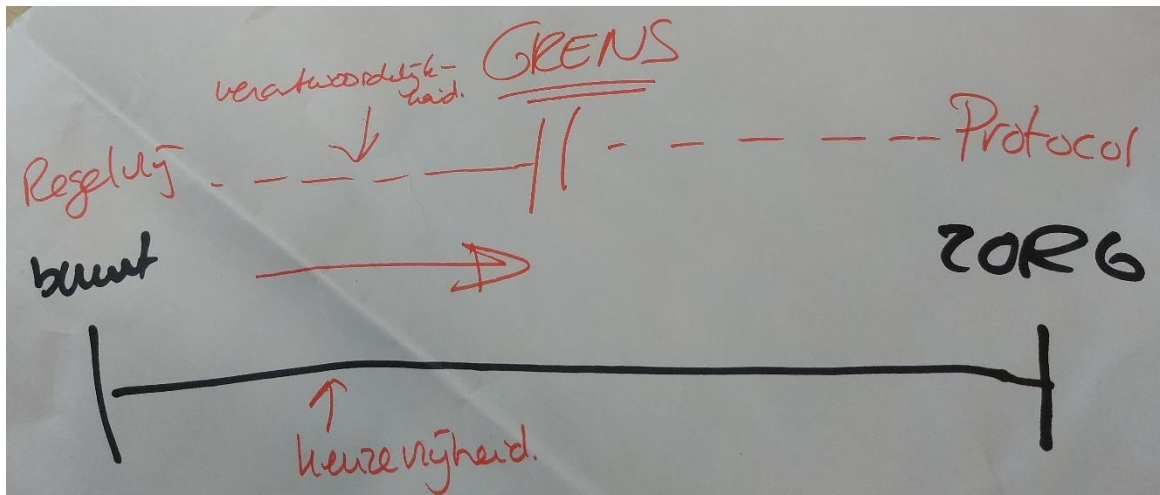
Facilitator: Daan de Bruijn (Movisie, adviseur)

Vraag 1 Wat zijn/is wensen, ambitie, belang door verschillende partijen aan tafel t.a.v. dit thema?

Degenen die een bewonersinitiatief vertegenwoordigen of daar direct bij betrokken zijn ven vertellen waar ze mee bezig zijn en waar ze naar toe willen ontwikkelen. In Amersfoort wordt momenteel in een van de wijken een concept ontwikkeld om met een aantal zorg- en maatschappelijke organisaties en een bewonersgroep, verenigd in een buurtbestuur, formeel en informele hulp te verbinden op 1 locatie in een voormalig buurthuis, waarbij alle organisaties samen in 1 pand komen.

Vanuit de Nieuwe Jutter zijn de ambities om zich ook verder te ontwikkelen en ook meer zorgtaken op zich te nemen. Dat brengt de discussie op het thema kwaliteit, garanties/waarborgen en in hoeverre die nodig zijn. Is er wel of niet een bepaalde ondergrens daarover verschillen de meningen. Het gaat ook om inclusiviteit. Er wordt betoogd dat inwoners tevreden zijn over het aanbod van het initiatief, dat ze iets krijgen wat elders niet wordt geboden en dat ze zich er thuis voelen, dat roept de vraag op wanneer je wel/niet regels en protocollen moet hanteren, bijv. als het gaat om horeca/keuken in een buurthuis moet je dat nou allemaal volgens de HCCAP normen voor voedselveiligheid doen? Vraagt ook een van de ambtenaren zich af. Maar tegelijk heb je als ambtenaar weinig ruimte om daar soepel mee om te gaan is de beleving.

Vanuit de initiatieven kant wordt ingebracht dat je ook zaken moet kunnen uitproberen tot eventueel iets fout gaat, want ook het systeem en de professionele organisaties kunnen niet altijd voorkomen dat er fouten worden gemaakt. En het gaat niet om zogenaamde 'voorbehouden handelingen' die alleen (wettelijk gezien) door BIG-geregistreerde professionals mogen worden verricht. Het gaat vooral om het grote tussengebied tussen de o-de en de eerste lijn en tussen de Wmo en de Wlz dat ligt tussen eenvoudig vrijwilligerswerk waarbij de kwaliteitsvraag niet zo speelt en deze aan professionals toebedachte taken. (bijv. het voorbeeld van dagbesteding naar dagbegeleiding, zie verderop in het verslag) zie afbeelding:

Vraag 2: Wie of wat nodig/ wat doen om:

1. wensen, ambities verder te brengen, waar te maken
2. versterken wat versterkt kan worden
3. belemmeringen op te heffen.

Initiatieven zelf, regionaal, landelijk –> welke partijen nodig?

Vanuit de initiatieven wordt aangegeven dat ontschotting van systemen/regels wenselijk is omdat die schotten voor onwenselijke situaties zorgen en niet aansluiten bij de leefwereld van inwoners/cliënten en die van bewonersinitiatieven. Het gesprek spitst zich toe op het (meer) benutten van het ‘tussengebied’ tussen 0-de en eerste lijn.

Het voorbeeld wordt genoemd van een glijdende schaal waarbij iemand vanuit een bewonersinitiatief dagondersteuning (gebruik maakt van dagbesteding) krijgt, maar doordat zijn/haar situatie verslechterd en eigenlijk (dag) begeleiding nodig heeft wat vanuit een andere wet wordt gefinancierd en waarvoor ook een eigen bijdrage moet worden betaald door de inwoner/cliënt. Het buurtinitiatief blijft de begeleiding bieden. Vanuit het initiatief wordt er geprobeerd het zodanig (creatief) te regelen dat de eigen bijdrage van de personen in kwestie wordt verrekend met de subsidie die het initiatief krijgt zodat de inwoner/cliënt niet hoeft te betalen.

Het gaat vooral om vertrouwen en om experimenteertruimte voor initiatieven. Die experimenten (pilots) moeten vervolgens worden gevolgd en er moet van worden geleerd. Waarbij wordt ingebracht dat het leren ervan niet moet gebeuren door ‘adviseurs van buiten’ maar juist de door de direct betrokkenen in de lokale context van het initiatief. En dat initiatieven ook van elkaar kunnen leren dus dat je het leren ook moet opschalen.

Wethouders die hun nek durven uitsturen zijn nodig, ambtenaren zijn van goede wil maar hebben weinig speelruimte omdat ze vooral de bestaande regels geacht worden uit te voeren.

Wat ook nodig is om de financiële duurzaamheid van initiatieven beter te waarborgen is dat de waarde die jouw initiatief creëert (bijv. door de besparing op zorgkosten of andere formele ondersteuning) ook toevalt aan het initiatief, ipv dat deze waarde die door preventie wordt gecreëerd uiteindelijk bij zorgverzekeraars terecht komt.

Het ministerie betoogt dat wet- en regelgeving an sich niet het grootste probleem lijken te zijn, en dat niet zozeer de regering de ontwikkeling van wetten stuurt maar dat de maatschappij dat doet, die vraagt om bepaalde regelgeving.

maakt duidelijk dat zij ook het algemeen belang bewaken en dat niet alle bewonersinitiatieven net zo professioneel werken als de ingebrachte voorbeelden. En dat je dus ook niet zo maar alle taken zonder meer overdragen aan bewonersinitiatieven.

Vanuit de zorgverzekeraar wordt het als taak gezien om de verwachtingen te managen van de 'buitenwereld' waaronder ook de burgerinitiatieven, en uit te leggen hoe de regelgeving nu eenmaal werkt en wat er wel en niet kan.

De zorgverzekeraar herkent zich in de opmerking van het ministerie dat wet- en regelgeving an sich niet het echte probleem zijn maar de verschillende belangen die spelen.

Ook de zorgverzekeraar roept naar aanleiding van de discussie over 'wie is verantwoordelijk als het misgaat' dat die vraag de dood in de pot is en roept op tot een zoektocht die we met elkaar moeten aangaan waarbij we niet moeten beginnen met clausules.

Een onderdeel van die zoektocht zo wordt betoogd zou (meer) experimenteren met populatiebepaling kunnen zijn en lokale verzekeringen obv de populatie.

Vanuit het Ministerie wordt nog betoogd dat het wenselijk is dat inwoners keuzevrijheid houden wat betreft degene van wie iemand ondersteuning/zorg ontvangen en zelf kunnen kiezen of ze bijv. gebruik maken van de diensten van een zorgcoöperatie of dat ze kiezen voor een andere zorgaanbieder.

Vraag 3 Conclusies trekken. Wat is er nodig, waar liggen kansen, waar wil je aan meedoen. Laatste input voor landelijke en regionale actie-agenda.

De verschillende betrokkenen geven aan wat ze meenemen, oppakken of nodig achten:

- Zorgverzekeraar: Maak duidelijk waar het staande systeem (van wet- en regelgeving) een 'hindermacht' vormt, wat zijn de feiten van waar het knelt (NB zie o.a. Wat Knelt en aanvullende analyse NLZVE)
- Initiatief: Inspirerende voorbeelden gehoord die ons initiatief kunnen helpen om van te leren
- Ministerie: Het leren van elkaar moeten we lokaal faciliteren
- Omzien: initiatieven nog meer zichtbaar maken, ook het leren van elkaar meer zichtbaar maken voor grotere groep, want gebeurt ook al
- Gemeente: bij bepaalde hulpvragen speelt het dilemma welke ondersteuning je als gemeente acceptabel vindt (de 'ongeschoolde' coach uit het netwerk van de hulpvrager vs. de neiging er toch wel een professioneel geschoolde coach op te zetten) , inzicht opgedaan dat je ook de inwoner/cliënt de keuze(vrijheid) kunt bieden om daar zelf een passende keuze in te maken en dat niet als gemeente te willen doen.
- Initiatief: inzicht op politieke vlak, denk ook aan de raad en help de wethouder met zijn verhaal rond de waarde en opbrengsten van jouw initiatief
- Gemeente: meer risico's durven nemen
- Er moet ook meer naar en gezamenlijke taal worden gezocht

Oogst thematafel 5: Lokaal Samenspel

Provincie/gebiedscommissie Utrecht West:

- Bewoners centraal stellen in onze werkwijze is nodig om lokaal samenspel te bevorderen.
- Ons belang: draagvlak van bewoners en alle relevante partijen creëren. Daarvoor is meer ruimte nodig in provinciale beleidsregels. Bijv. leefbaarheidsverordening.
- Gebiedscommissie probeert deze op te rekken zodat de samenleving/bewoners er echt iets aan kunnen hebben.

Gemeenten (De Ronde Venen, gemeenten Utrecht)

- Initiatieven niet kapen of er “opspringen”, ze toe-eigenen
- Lef om los te laten en niet te (veel) willen sturen
- Bij initiatief laten, faciliteren daar waar nodig
- Belang: gelijkwaardig partner zijn aan initiatieven
- Flexibiliteit bieden voor initiatieven uit de samenleving/zo flexibel mogelijk aansluiten (inrichtingsvraagstuk)
- Bewoners die goed werk verrichten mogen best betaald worden (zoals professionals)
- Lastig: legitimatievraagstuk van de gemeente.
- NB!: Initiatieven onderschatten vaak de organisatiekracht die nodig is, en ook de tijd die het vraagt om een initiatief op te bouwen. Initiatieven hebben intrinsieke motivatie en doorzettingskracht nodig.

Initiatieven (Huiskamer van Odijk en Kracht van Zuilen)

- Initiatieven zijn heel divers.
- Structureel overleg nodig met de gemeenten (niet incidenteel, zo nu en dan).
- Gelijkwaardigheid in contact, overleg, maar ook in aanbestedingen e.d.
- Zo onafhankelijk mogelijk zijn van subsidies. Door ledengelden, donaties, kleine bijdragen in gemaakte kosten van activiteiten
- Van incidentele bijdragen/subsidies naar meer structurele verduurzaming

Welzijnsorganisatie (Welzaam)

- Er is veel variatie in initiatief vanuit de samenleving. Van klein/incidenteel, tot doelgroepgericht tot allesomvattend. Deze grote variatie vraagt om maatwerk
- Lokaal eigenaarschap versterken en dat helpen door inzet van netwerken is de core business van Welzaam

Hogeschool Utrecht/KUS:

- Praktijkonderzoek koppelen aan het opleiden van de professionals van morgen. Vanuit praktijk onderzoek kijken wat er wel en niet werkt. En wat dat vraagt van diverse rollen, ook van professionals. Dat vertalen in onderwijs.
- NB!: “De Bewoner(s)” bestaat niet. Let ook op met “de bewonersinitiatieven”. Ze zijn zo verschillend. Het is altijd maatwerk. Het is niet een ding of een groep.

Enkele conclusies/volgende stappen/wat nodig is.

- Het lokale samenspel ontwikkelt zich op dit moment. Dit is een proces.
- Vaak nog oude beelden over bijvoorbeeld “de bewoner”, “de leefwereld” en de “systemen”. Bijv. een bewoner is vrijwilliger en mag niet betaald worden.
- Oude beelden door nieuwe beelden laten vervangen: bijvoorbeeld versterken van lokale gemeenschappen ipv bewoner centraal.
- Nodig:
 - o Starten met wat een initiatief of gemeenschap wil bereiken. Het hogere doel/de bedoeling centraal zetten
 - o met bewoners/bewonersinitiatief, gemeenten, lokale organisaties en ondernemers, welzijn lokaal samenwerken om iedereen mee te laten doen uit de samenleving
 - o nieuwe beelden samen gaan ontwikkelen en vormen: gemeenschappen, diversiteit, maatwerk, loslaten, buurt/wijk centraal enz. Met partijen samen aan bewustzijnsontwikkeling en focus laten werken vanuit het perspectief van bewoners/gemeenschap
 - o bij politiek werken aan nieuwe beelden en spelregels. Politieke besluiten kunnen dwars staan op de ingezette lijn naar buurt/wijk centraal.
 - o Nodig: flexibeler worden als OH en het makkelijker maken
 - o Opleiden/toerusten van initiatieven ook als het gaat om leren besturen. De tussenlaag versterken, en dat zijn bewoners die wel gemotiveerd zijn maar geen opleiding/achtergrond/netwerk hebben in organiseren en besturen.
 - o Op alle niveau's dat samenspel nodig: initiatiefniveau, wijk/buurtniveau, gemeentelijk niveau en provinciaal niveau. Dan gelijkwaardig samenspel.
 - o Samenwerken doen en daarmee vertrouwen opbouwen.
- Praktijk-dilemma's
 - o Spanning tussen alles willen weten, registreren, in beeld willen brengen (bijv. sociale kaart maken, wat is er allemaal al) versus vanuit contact en verbinding werken, organisch.
 - o Spanning tussen iedereen in de wijk/gemeente willen bereiken/betrekken versus aanhaken bij de energie die er is.